

Sirküler Tarihi : 18.03.2008  
Sirküler No : 2008/053

## **TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARIN UYGULAMA ESASLARINI DÜZENLEYEN 2007-32/33 SAYILI TEBLİĞ YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILDI, YERİNE 2008-32/34 SAYILI TEBLİĞ YAYIMLANDI**

Hazine Müsteşarlığı, 9.2.2007 tarih ve 26429 sayılı Resmi Gazete’de yayımladığı “*Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2007-32/33 sayılı Tebliğ*” ile önceki Tebliği yürürlükten kaldırmış ve yeni uygulama esaslarını belirlemiştir. Söz konusu Tebliğ 2007/39 Sirkülerimizde açıklanmıştır.

Müsteşarlık bir yıl sonra bu Tebliği de yürürlükten kaldırarak, 2008-32/34 sayılı Tebliği yürürlüğe koymuştur. **2008-32/34 sayılı Tebliğ 28.2.2008 tarih ve 26801 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir.**

Bu Tebliğ 32 sayılı Kararda 2008/13186 numaralı Karar (RG. 8.2.2008 -26781) ile yapılan değişikliklerin hemen ardından yayımlanmış bulunmaktadır. 2008/13186 numaralı Karar ile yapılan değişiklikler 2008/41 sayılı Sirkülerimizde yer almaktadır.

2008-32/34 sayılı Tebliğ ile yapılan değişiklikler, **çıkarılan bölümler üstü çizgili, eklenen ve değiştirilen bölümler ise kırmızı ve altı çizgili olarak** ekte bilgilerinize sunulmuştur.

İncelendiğinde görüleceği üzere bu değişiklikler esas itibariyle 2008/13186 numaralı Karar ile yapılan değişikliklere uyum sağlamaya yöneliktir. Bilindiği gibi söz konusu Kararla ihracat bedellerinin yurda getirilmesi mecburiyeti kaldırılmış, ihracatçılara ihracat bedellerini serbestçe tasarruf etme imkanı sağlanmıştır. Bu nedenle Tebliğin ihracata ilişkin bölümleri kaldırılmıştır.

Bunun dışında yapılan en önemli değişiklik, **Türkiye’de yerleşik kişilere, yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara veya yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine döviz veya YTL cinsinden kredi verebilme olanağının getirilmiş olmasıdır.**

Bilindiği gibi kurumlar, yurt dışındaki ilişkili kişilere bu şekilde kullanıracakları paralar için emsallere uygunluk ilkesine göre belirleyecekleri oranda faiz yürütmedikleri takdirde örtülü kazanç dağıtmış olurlar. Bu nedenle faiz uygulanması ve uygulanacak faiz oranının de emsallere uygun olması gerekmektedir. Yurt dışına bu şekilde düzenlenecek faiz faturaları üzerinde KDV hesaplanmasına gerek yoktur. Çünkü sağlanan finansman hizmetinden yurt dışında yararlanıldığı için hizmet ihracı söz konusudur.

Yurt dışındaki ortaklardan veya ortakla ilişkili kişilerden kredi alınması ise eskiden olduğu gibi serbesttir. Ancak bunun bazı vergisel sonuçları vardır. Muhtelif Sirkülerler ve Duyurularımızda farklı yönleriyle açıklanan bu husus için özetle aşağıdaki noktalara dikkat edilmesini öneririz.

- Yurt dışından sağlanan krediler için ödenen faizler prensip olarak KDV sorumluluğu kapsamına girmektedir. Ancak 46 seri no.lu KDV Genel Tebliğinde, yurt dışı kredi işlemlerinin Kanunun 17/4-e maddesi hükmü kapsamında değerlendirilmesinin gerekli olduğu, dolayısıyla bu kapsamdaki işlemler nedeniyle ödenen faiz, komisyon ve bunlara ilişkin kur farklarının KDV'den müstesna bulunduğu belirtilmiştir. Maliye Bakanlığı vermiş olduğu muktezalarda, bu istisnanın münhasıran kredi verme işleri ile uğraşan banka ve finans kurumları için geçerli olduğunu, diğer kurumlardan sağlanan krediler için ödenen faizler ve hesaplanan kur farklarının KDV sorumluluğuna tabi tutulması gerektiğini ileri sürmektedir.
- Yurt dışından sağlanan krediler için ödenen faizler üzerinden 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 30'uncu maddesi uyarınca kurumlar vergisi kesintisi yapılması gerekir. Halen bu kesintinin oranı, yabancı devletler, uluslararası kurumlar veya yabancı banka ve kurumlardan alınan her türlü krediler için ödenecek faizlerde (katılım bankalarının kendi usullerine göre yurt dışından sağladıkları fonlar ve benzeri kaynaklar için ödedikleri kâr payları dahil) % 0, diğerlerinde % 10'dur. Maliye Bakanlığı maddede yer alan "*kurumlar*" ibaresini münhasıran kredi veren banka ve finans kurumları olarak değerlendirmektedir. Bu nedendir ki banka ve finans kurumu olmayan yurt dışındaki ortak ve ortakla ilişkili kişilerden sağlanan krediler ve alelade borçlar için ödenen faizler üzerinden % 10 vergi kesintisi yapılması istenmektedir.
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 12'nci maddesi uyarınca kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun dönem başı öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılmakta ve örtülü sermayeye isabet eden faiz ve kur farklarının kurumlar vergisi matrahından indirimi kabul edilmemektedir. Diğer taraftan örtülü sermayeye yürütülen faizler hesap döneminin son günü itibarıyla dağıtılmış kar payı sayılmaktadır. Dar mükellef kurum ortak ve ortakla ilişkili kişiden alınan borçlar için bunun anlamı, dağıtılmış kar payı sayılan örtülü sermaye faizleri üzerinden halihazırda % 15 kar dağıtım stopajının yapılması veya daha önce faiz üzerinden stopaj yapılmışsa, bu stopajın % 15'e tamamlanması gereğidir.
- Yurt dışından sağlanan krediler kaynak kullanımını destekleme fon kesintisine tabidir. Ortalama vadesi asgari 1 yıl olan kredilerden bu kesinti yapılmamaktadır.

2008-32/34 Sayılı Tebliğ ile ayrıca,

- **Türkiye'deki yerleşik kişilere yurt dışında döviz satın alma ve satma olanağı getirilmiştir.**
- Bankaların döviz kredisi açabilme imkanları genişletilmiştir.

Saygılarımızla.

**“TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA  
32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ  
(TEBLİĞ NO: 2007-32/33 2008-32/34)**

**Amaç**

**MADDE 1 –** (1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar gereğince tesbiti Bakanlığa bırakılan konular bu Tebliğ ile düzenlenmiştir.

**Dayanak**

**MADDE 2 –** (1) Bu Tebliğ, 11/8/1989 tarih ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara istinaden hazırlanmıştır.

**Türk parası ve döviz**

**MADDE 3 –** (1) Merkez Bankası Türk parasının değerini piyasa şartlarına göre belirleyebilmek için gerekli önlemleri alır.

(2) Merkez Bankası ve bankalar uluslararası piyasalarda döviz ve Türk parası ile ilgili işlemleri yapabilirler.

(3) Konvertibl ve konvertibl olmayan dövizler Merkez Bankasınca tespit edilir.

(4) Türkiye’de yerleşik kişilerce ilgili transferlerin bankalar ve PTT aracılığıyla yapılması kaydıyla, yurt dışında bulunan bankalar ile bulunduğu ülkenin mevzuatına göre döviz alım satımına yetkili bulunan kuruluşlardan döviz alınması ve bunlara döviz satılması serbesttir.

**Efektif ve dövizi natık çekler**

**MADDE 4 –** (1) Bankalar, yetkili müesseseler, PTT ve kıymetli maden aracı kuruluşları;

a) Kendilerine ibraz edilen dövizi natık çekler karşılığında bankacılık teamüllerine uygun olarak kısmen Türk parası ve kısmen efektif veya tamamen efektif ödemesinde bulunabilirler.

b) Efektif veya dövizi natık çekleri bankacılık teamüllerine uygun olarak aynı ve ayrı cins efektiflerle değiştirebilirler. Bankalar ve PTT bunları döviz olarak yurt dışına havale edebilirler.

c) ~~İştiraya aldıkları muhabirlerince veya diğer yabancı bankalarca veya hut çek düzenlemeye yetkili kuruluşlarca düzenlenmiş çekler ile seyahat çeklerinin tutarlarını teşkil eden dövizlerin yurda getirilmesini temin etmekle yükümlüdürler. İştirada edilmeyerek tahsile alınan çeklerin tahsil edilmemesinden doğan sorumluluk ilgililere aittir.~~

**Döviz mevcutları**

**MADDE 5 –** (1) Bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumların döviz mevcutlarının Merkez Bankasına devrine ilişkin oran ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

**Kıymetli maden ve taşlar**

**MADDE 6 –** (1) İlgili mevzuatta öngörülmesi veya ilgililerce talep edilmesi halinde; dahilde işleme izin belgesi, dahilde işleme izni, hariçte işleme izin belgesi ve hariçte işleme izni kapsamında veya bu rejimler haricinde dış ticaret işlemlerine konu olan kıymetli maden ve taşlar ile bunlardan mamul eşyanın üzerine markaları ile ayarını gösteren damga basılır ve kıymetli eşyaya ilişkin sertifika düzenlenir.

(2) Kıymetli maden ve taşların ayarına ilişkin ekspertiz raporu Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce veya bu Genel Müdürlükçe yeterlilikleri onaylanan özel ayar evleri ile eksperlerce düzenlenir.

### ***İhracat bedellerinin yurda getirilmesi***

***MADDE 7 — (1) İhracat bedelleri, Merkez Bankası tarafından esas ve usulleri belirlenen ödeme şekillerinden birine göre yurda getirilerek bir bankaya satılır.***

*(2) İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür.*

*(3) İşlenmemiş altın ihracatında ihracat bedellerinin yurda getirilmesi yükümlülüğü aranmaz.*

*(4) İhracat bedeli ile transit ticarete satış bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi esastır. Ancak, Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış bedeli ve yabancı taşıtlar ile yabancı ülkelere sefer yapan yerli taşıtlara verilen yağ, yakıt, temizlik maddeleri ve kumanya bedellerini oluşturan efektiflerde beyan yükümlülüğü aranmaz.*

*(5) Irak’a gerçekleştirilen ve tutarı 100.000 ABD Doları veya eşitine kadar olan ihracat veya transit ticarete ilişkin mal bedellerini oluşturan efektiflerde 31/12/2007 tarihine kadar beyan yükümlülüğü aranmaz.*

### ***Transit ticaret***

***MADDE 7 – (1) Transit ticaret satış bedellerinin tasarrufu serbesttir.***

### ***Peşin Döviz***

***MADDE 8 – (1) Peşin döviz karşılığında ihracatın 18 ay içinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Ancak, gemi inşa ve ihraç (hazır gemi hariç) bedeli olan peşin dövizlerde bu süre 24 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.***

*(2) İade edilen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilemeyen peşin dövizler prefinansman hükümlerine tabi olur. Prefinansman hükümlerine tabi hale gelen peşin dövizlerin, ihracat taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, alıcının muvafakat etmesi kaydıyla kullanım süreleri de verilen ek süre kadar uzatılmış sayılır.*

*(3) Alıcıdan temin edilen prefinansman peşin döviz hükmünde olup, döviz alış peşin döviz olarak yapılır. hükmündedir.*

### ***Özelliği olan ihracat***

***MADDE 9 — (1) Yurtdışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.***

*(2) Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satışı müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip 180 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.*

*(3) İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt dışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.*

~~(4) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde yapılan kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde yurda getirilerek bankalara satılması zorunludur.~~

### **İhracat işlemlerinde sorumluluk**

**MADDE 10** — ~~(1) İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından ihracatçılar sorumludur.~~

~~(2) Alacak hakkının satın alınması suretiyle ticari riskin faktör kuruluşlarınca üstlenilmesi durumunda, ihracat bedelinin yurda getirilmesi ile ilgili sorumluları belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir.~~

~~(3) İhracata aracılık eden bankalar ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.~~

### **İhracat bedelinden indirimler**

**MADDE 11** — ~~(1) İhracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktoring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve fümügasyon, rafa, satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.~~

~~(2) Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile eksportiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masraflarının (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.~~

~~(3) Bedel getirme süreleri içinde yurda getirilen ihracat bedelleri, bağlı muamele hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracatçının ithalat bedelleri, sermaye hareketlerine ilişkin ödemeler ve görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ile transit ticaretinin alış bedeli ile mahsup edilebilir.~~

~~(4) Dışticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin mahsubu mümkündür.~~

~~(5) Fıkra (3) ve (4)'de belirtilen haller dışında kalan talepler Müsteşarlıkça incelenip sonuçlandırılır. İhracat bedellerinden mahsuba izin verilen hallerde, ihracat bedelleri süresi içinde yurda getirilmiş sayılır. Mahsuba tabi tutulan kısım için mahsup tarihinde geçerli döviz alış kuru üzerinden döviz alım ve satım belgeleri düzenlenir.~~

### **İthalat bedellerinin ödenmesi**

**MADDE 12** — ~~(1) İthalat bedelleri, banka kaynaklarından, ithalatçıya ait döviz tevdiat hesaplarından, alış yapılmamış ihracat bedelinden, kredi kartından veya sermaye hareketlerine ilişkin hükümler çerçevesinde sağlanan kredilerden karşılanmak suretiyle bankacılık teamüllerine ve alıcı ile satıcı arasındaki sözleşmelere uygun şekilde Türk Parası veya döviz olarak ödenir.~~

~~(2) Bağlı muamele yoluyla yapılacak ithalat hükümleri saklıdır.~~

~~(3) İthalatta ödeme şekillerine ilişkin esas ve usuller Merkez Bankasıncı belirlenir.~~

### **Transit ticaret**

**MADDE 13** — ~~(1) Transit ticarete ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasıncı belirlenir.~~

**Bağlı muamele veya takas**

**MADDE 14** — (1) ~~Dış Ticaret Mevzuatı kapsamında yapılacak bağlı muamele veya takas işleminde, mukabil ithalatın yapılmaması halinde Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki Karar ve bu Karara ilişkin Tebliğ hükümleri uygulanır.~~

**Hesap kapatma, ihbar ve ek süre**

**MADDE 15** — (1) ~~Ticari amaçla mal ihracında ve transit ticarete, bedelleri yurda getirilme süresi içinde gelen ihracat ve transit ticaret ile ilgili hesaplar aracı bankalarca kapatılır.~~

~~(2) İthalat taahhüt hesaplarının takibi yapılmaz.~~

~~(3) Dış ticaret mevzuatı çerçevesinde bağlı muamele yoluyla yapılacak ihracata ait hesapların, verilecek süre (ek süreler dahil) sonundan itibaren 90 gün içinde kapatılması zorunludur.~~

~~(4) Süresi içinde kapatılmayan ihracat ve transit ticaret hesapları aracı bankalarca 10 işgünü içinde muamelenin safhalarını belirten taahhütlü bir mektup göndermek veya makbuz mukabili teslim etmek suretiyle ilgili Kambyo Müdürlüğüne ihbar edilir.~~

~~(5) Kambyo müdürlüklerince, ihbarı müteakip 20 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılmasını teminen 90 gün süreli ihtarname gönderilir. Bu süre içinde hesapların kapatılması veya 16 ncı maddede belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelenmesi gereklidir.~~

~~(6) Mücbir sebeplerin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibariyle ilgili Kambyo Müdürlüğüne ek süre verilir.~~

~~(7) Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin bir yıla kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden altışar aylık devreler halinde kambyo müdürlüklerince, bir yıllık süreden sonraki ek süre talepleri Müsteşarlıkça incelenip sonuçlandırılır.~~

**Mücbir sebep halleri**

**MADDE 16** — (1) Mücbir sebep kabul edilebilecek haller;

a) ~~İthalatçı veya ihracatçı firmanın iflası, konkordato ilan etmesi veya faaliyetlerini daimi olarak tatil etmesi, şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,~~

b) ~~Grev, lokavt ve avarya hali,~~

c) ~~İhracatçı veya ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri ya da muhabir bankaların muameleleri dolayısıyla hesapların kapatılmasının imkansız hale gelmesi,~~

ç) ~~Tabii afet, harp ve abluka hali,~~

d) ~~Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi,~~

e) ~~İhtilaf nedeniyle dava açılması veya tahkime başvurulması,~~

~~Mücbir sebep hallerinin tevsiki;~~

~~(a) ve (e) halinin yetkili mercilerden, (b) ve (ç) halinin, ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından veya mahalli edaca tasdik edilmiş olmak kaydıyla alıcı veya ithalatçı firmadan (harp ve abluka hali hariç), (c) halinin resmi makamlarımızdan, ithalatçının bulunduğu memleketin resmi~~

~~makamlarından veya muhabir bankalardan, (d) halinin ise sigorta şirketlerinden, uluslararası gözetim şirketlerinden veya ilgili ülke resmi makamlarından alınmış belgelerle tevsik edilmesi şarttır.~~

~~(2) Mücbir sebep halleri ile ilgili olarak yurtdışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimizce veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması gerekir.~~

### **~~Terkin~~**

**~~MADDE 17 – (1) Her bir gümrük beyannamesi veya transit ticaret formu itibarıyla;~~**

~~a) Mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın 100.000 ABD Doları veya eşitine kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat ve transit ticaret hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,~~

~~b) Bu Tebliğin 16 ncı maddesinde belirtilen mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle 200.000 ABD Doları veya eşitine kadar açık hesaplar Kambiyo Müdürlüklerince,~~

~~c) İhracatçının veya transit ticaret tacirinin bir önceki takvim yılında ve/veya cari yılda yurda getirdiği toplam ihracat ve transit ticaret bedeli döviz tutarının yüzde beşine kadar noksanlıklarda mücbir sebeplerin varlığı aranmaksızın açık hesaplar Kambiyo Müdürlüklerince, terkin edilmek suretiyle kapatılır.~~

~~(2) Bunun dışında kalan terkin talepleri bu Tebliğin 16 ncı maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar gözönünde bulundurulmak suretiyle Müsteşarlıkca incelenip sonuçlandırılır.~~

### **Yurt dışından menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımı**

**MADDE 9 – (1) Döviz transferlerinin bankalardan yapılması kaydıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetlerin, diğer sermaye piyasası araçlarının, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçlarının alım satımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş yurt içinde veya yurt dışında bulunan aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılır.**

### **Yurt dışına sermaye ihracı**

**MADDE 18 10– (1)** Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışında şirket kurmak, mevcut şirketlere ortak olmak veya şube açmak için yaptıkları ilk nakdi ve/veya ayni sermaye ihracını müteakip üç ay içerisinde, Müsteşarlığın internet adresinde yer alan (EK-1) yurt dışına sermaye ihracına ilişkin bilgi formunu açıklamalar doğrultusunda doldurarak Müsteşarlığa gönderirler.

(2) Sermaye ihracı gerçekleştiren Türkiye’de yerleşik kişiler, her takvim yılını müteakip üç ay içerisinde Müsteşarlığın internet adresinde yer alan bilgi formunu, formda istenilen bilgileri ve yapılan transferleri güncelleyerek Müsteşarlığa gönderirler.

(3) Türkiye’de yerleşik kişiler, tasfiye edilen veya devredilen yurt dışındaki şirket, ortaklık ve şubelerinin durumu hakkında, tasfiye sürecinin sona ermesini veya devredilmesini müteakip en geç üç ay içerisinde, Müsteşarlığa bilgi verirler.

### **Krediler**

**MADDE 49 11– (1)** Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışından sağladıkları kredileri bankalar aracılığı ile kullanırlar. Ancak;

a) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağladıkları krediler,

b) Türkiye’de yerleşik kişilerce ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan ve doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenen krediler,

c) İhracat kredi veya garanti kuruluşu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli finansman desteği sağlayan yurt dışındaki kalkınma bankalarından sadece mal ithaline yönelik sağlanan krediler,

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından gemi satın alınması amacıyla yapılacak ithalat kapsamında sağlanan krediler, için bu şart aranmaz.

(2) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen kredilerin kullanımı için borçlunun, kredinin vadesi, faiz oranı ve benzeri bilgileri içeren kredi sözleşmesi ile birlikte kullanıma aracılık eden bankaya başvurusu gereklidir.

(3) Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığınca borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan kredilerin yurt içi veya yurt dışında kullanımına ilişkin esas ve usuller Müsteşarlıkça belirlenir.

(4) Döviz kredilerinin alınma ve verilmesinde lehte ve aleyhte doğacak kur farkları ilgililere aittir.

(5) Yurt dışından sağlanan prefinansman kredilerinin vadeleri azami 18 aydır.

(6) Gemi inşa ve ihracının finansmanı amacıyla kullanılacak kredilerin (hazır gemi hariç) vadesi 24 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla sağlanan kredilerin vadeleri belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

(7) Yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri ile Türkiye’deki bankalarca ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan döviz kredilerine ilişkin taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, prefinansman amirinin veya krediyi kullandıran bankanın muvafakat etmesi kaydıyla, bu kredilerin vadeleri verilen ek süreler kadar uzatılmış sayılır.

(8) Bankalar birbirlerine, bankacılık teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla, vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi açabilirler.

(9) Bankalar, Türkiye’de yerleşik kişilere yatırım mallarının ithalatının finansmanı için açtıkları döviz kredilerinin üçte birine kadar işletme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla döviz kredisi açabilirler.

(10) Bankalar, Türkiye’de yerleşik kişilere, kredi kartlarını yurt dışındaki harcamaları için \$50.000.-lık limit içerisinde rotatif kullanabilirler. Ancak hesap bakiyelerinde \$ 50.000.- lık limit üzerinde oluşacak depasmanın 30 gün içerisinde kapatılması gerekir.

(11) Bankalar ve faktoring şirketleri tarafından ihracatçıların doğmuş veya doğacak alacaklarının devralınması suretiyle ihracatçılara döviz üzerinden fon kullanılabilir.

(12) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine döviz veya Türk Lirası kredi açılabilir.

(13) Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz ve Türk Lirası krediler Türkiye’deki mevduat hesaplarına yatırılmak suretiyle de kullanılabilir.

(14) Özelleştirme ihalelerine katılan Türkiye’de yerleşik kişiler veya yurtdışında yerleşik kişiler ile Türk ve yabancı firmaların katılımı ile oluşturulan ortak girişim gruplarına, ihale bedelinin finansmanı amacıyla bankalarca döviz kredisi açılabilir.

**Kamu kurum ve kuruluşları tarafından temin edilen kredilerin bildirimi**



**MADDE 20 12-** (1) Hazine'nin geri ödeme garantisi olmadan dış kredi anlaşması yapan;

a) 5018 sayılı Kanunun (II) sayılı cetvelinde bulunan Özel Bütçe Kapsamındaki İdareler,

b) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı kurumları,

c) Özel hukuk hükümlerine tâbi olmakla beraber sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar,

ç) Fonlar,

d) Kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları,

e) Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının, yurt dışından sağladıkları ve ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredi anlaşmaları ile bu kurum ve kuruluşların yap-işlet-devret, yap-işlet ile işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde Hazine yatırım garantisi kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülen projeler için sağlanan ve ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredi anlaşmalarını bu Tebliğ'in eki Ek:2'de yer alan Kredi Bilgi Formu ve Ek:3'de yer alan Kredi İzleme Formu ile birlikte, Dış Finansman Numarası (DFN) alınmasını teminen, anlaşma tarihinden itibaren 30 gün içinde Müsteşarlık Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü'nden alınan ön izin ile birlikte, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne göndermeleri zorunludur. Söz konusu kurum ve kuruluşlar tarafından sağlanan kredilere ilişkin kullanımlar, ana para geri ödemeleri, faiz ve diğer ödeme bilgileri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde, Ek:3'de yer alan Kredi İzleme Formu ile birlikte gerçekleşme tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu tarafından Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

(2) Kurum ve kuruluşların, Hazine geri ödeme garantisi altında, gerçekleştirilmesi öngörülen projeler tahtında yurtdışından sağladıkları ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilere ilişkin olarak imzalanan anlaşmalar çerçevesinde borçlu kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen kullanımlar, anapara geri ödemeleri, faiz ve diğer ödemeleri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde bu Tebliğ'in ekinde (Ek:3) yer alan Kredi İzleme Formu ile işlem tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu kurum ve kuruluşlar tarafından Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesi zorunludur.

(3) Kurum ve kuruluşların Hazine'nin kısmi garantisi altında sağladıkları krediler için de gerçekleştirilen kullanımlar, anapara geri ödemeleri, faiz ve diğer ödemeleri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde bu Tebliğ'in ekinde (Ek:3) yer alan Kredi İzleme Formu ile işlem tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu kurum ve kuruluşlar tarafından Hazine garantili ve garantisiz kısımları için ayrı ayrı hazırlanarak Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

### **Kişisel sermaye hareketleri**

**MADDE 24 13-** (1) Kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin veya güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, veraset veya kalan mal, göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarının tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları kişisel sermaye hareketleri kapsamında değerlendirilir.

### **Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri**

**MADDE 22 14-** (1) Müsteşarlık yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin ülke yararına geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla ilgili kamu ve özel kuruluşlardan bilgi toplanması ile bunlar arasındaki bilgi paylaşımı ve koordinasyona katkıda bulunmak için gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

**Süreler**

**MADDE 23 15-** (1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 sayılı Karar ile söz konusu Karara ek olarak yayımlanacak kararlarda ve bunlara ilişkin tebliğlerde belirtilen hak doğurucu ve hak düşürücü ve uyulmaması aykırılık oluşturan sürelerin hesaplanmasında işlemin yapıldığı gün hesaba katılmaz. Ancak, hesaplanacak sürelerin son günü resmi tatile rastlarsa, süreler izleyen ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

(2) Süreler gün olarak ifade edilmiş bulunduğu takdirde ilk gün (işlemin yapıldığı gün) hesaba katılmaz. Günler ertesi günden hesaplanmaya başlanır ve süre son günün çalışma saati sonunda biter.

(3) Süreler ay olarak gösterildiği takdirde sürenin bitimi, izleyen ayların işlem tarihine tekabül eden tarihteki günün mesai saati sonudur. O ayda işlem tarihine tekabül eden bir gün bulunmuyor ise sürenin bitimi ayın son günüdür.

(4) Süreler yıl olarak belirlendiği takdirde ise sürenin bitimi, izleyen yılların işlemin yapıldığı ay ve tarihe tekabül eden ay ve tarihteki günün çalışma saati sonudur.

**Usul ve müşterek hükümler**

**MADDE 24 16-** (1) Türk parası kıymetini koruma hakkında kararlar ve bu kararlara ilişkin tebliğler uyarınca Merkez Bankasınca çıkarılan genelgeler tebliğ hükmündedir.

(2) Bu Tebliğde öngörülenler dışında kalan haller Müsteşarlıkca incelenip sonuçlandırılır.

**Yürürlükten kaldırılan mevzuat**

**MADDE 25 –** (1) 20/6/1991 tarih ve 20907 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 91-32/5 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 2/2/1996 tarih ve 22542 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 96-32/16 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

(1) 9/2/2007 tarih ve 26429 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2007-32/33 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

**Lehe hükümler**

**GEÇİCİ MADDE 1 –** (1) Yürürlükten kaldırılan tebliğler hükümlerine göre başlamış olup henüz sonuçlanmamış işlemler, ilgili tebliğ hükümlerine tabidir. Ancak aksine bir hüküm olmadıkça bu Tebliğ’in ilgililer lehine olan hükümleri uygulanır.

**Yürürlük**

**MADDE 26 18-** (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 27 19-** (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.”